

TOVÁBBRA IS ÉGETŐ PROBLÉMA A TANKÖNYVHIÁNY ÉS A GYEREKLÉTSZÁM-CSÖKKENÉS – PARADIGMAVÁLTÁSRA LENNE SZÜKSÉG

Gondokkal terhelt a magyar diákok iskolatáskája

Bár az elmúlt két évben ugrásszerűen nőtt a magyar nyelven megjelentetett tankönyvek száma, továbbra is a kiadványhiány a romániai magyar oktatás egyik legégetőbb problémája – jelentette ki a Krónikának Kovács Irén Erzsébet oktatási államtitkár. A szakpolitikus szintén súlyos gondnak nevezte a drasztikus diáklétszám-csökkenést, ugyanakkor hangsúlyozta: szükség lenne a pedagógus fogalmának újraértelmezésére. Az államtitkár megvalósításokról is beszámolt a közelgő tanévkezdés előtt.

» BÍRÓ BLANKA

Anégy, sajátos tanterv szerint összeállított tankönyvből csupán kettőt szállítanak ki iskolakezdésig a magyar nyelven tanuló hetedik osztályos diákok számára a kiadók: a Magyar nyelv és irodalom, valamint A magyar kisebbség történelme és hagyományai című kiadványokat szeptember 9-éig eljuttatják a tanintézetekbe – tájékoztatta a Krónikát Kovács Irén Erzsébet oktatási államtitkár. A szakpolitikus megkezdésünkre kifejtette, a román nyelv és irodalom tankönyv biztosan késni fog, mert a kiadók erre két pályázatot nyújtottak be, ám egyik sem felelt meg az elbírálási kritériumoknak, azonban a döntést megfellebbezték a kiadók.

Szűnni nem akaró gond a tankönyvhiány

Az államtitkár rámutatott, az elmúlt években a tankönyvhiány jelentette a romániai, és ezen belül a magyar oktatás egyik legégetőbb problémáját. Annak ellenére, hogy az utóbbi két évben ugrásszerűen megnőtt a magyar nyelven kiadott tankönyvek száma, még vannak hiányzó példányok. Számos buktatója van a tankönyvkiadásnak Romániában, dolgoznak ezek kiküszöbölésén – jelentette ki az államtitkár. „Meggyőződésünk, hogy pedagógusaink kreativitása kompenzálja az ideiglenes tankönyvhiányt, és diákjaink minőségi oktatását nem veszélyezteti az áldatlan tankönyvhelyzet” – adott hangot véleményének Kovács Irén Erzsébet. Emlékeztetett, hogy a 2013–2014-es tanévben új tantervek léptek érvénybe, ezek alapján új tankönyveket kellett írni. A helyzet évről évre javult, tavaly pedig rekordszámú tankönyv készült a magyar diákok számára. Összehasonlításképpen: 2015-ben három magyar nyelvű specifikus tankönyv jelent meg, és egyetlen fordítás sem látott napvilágot; 2016-ban egy magyar nyelvű specifikus tankönyvet nyomtattak és ötöt fordítottak; 2017-ben négy magyar tankönyv jelent meg a valláson kívül, de egyet sem fordítottak le a törzsanyagból – ezekhez képest 2018-ban 56 tantárgyból 81 tankönyv került a magyar diákok kezébe.

Új feladatok. Az iskolai tevékenység már nem szűkülhet pusztán az ismeretátadásra

GÁBOR ÁBÉIN

Idén az oktatási minisztérium az Országos Értékelési és Vizsgaközpontot bízta meg a tankönyvbeszerzési folyamat lebonyolításával. Az intézmény 256 címre írt ki pályázatot, ebből 32 a magyar tagozat számára: kilenc kiadványt elemi osztályosoknak szánunk, és huszonháromat az 5–8. osztályosoknak. Az államtitkár hangsúlyozta: a közbeszerzési folyamat, a fellebbezések is hátráltatják a tankönyvek kiadását. Ugyanakkor nem érkezett pályázat az 1–6. osztályos magyar diákok református vallástankönyvére, a harmadikos és negyedikes katolikus vallástankönyvre, a hatodikosok zenei nevelés kiadványra, illetve a román tagozaton tanuló magyar diákok elsős magyarnyelv-tankönyvére. A megjelent, törzsanyaghoz tartozó tankönyvek fordítása folyamatosan zajlik, ide sorolható a hetedikes matematika- és a fizikatankönyv, és kétféle, a hatodikosoknak szánt művészeti nevelés kiadvány. A magyar diákok számára valamennyi tankönyvet le kell fordítani, más kisebbség számára pedig csak a legmagasabb pontszámút, ám külön tárgyalásokra van szükség, mert a kiadóknak nem érdeke, hogy mind a három címet lefordítsák.

Nem kívánt átrendeződés a diáklétszám-csökkenés miatt

A magyar oktatást érintő másik súlyos probléma a drasztikus diáklétszám-csökkenés – fogalmazta meg az államtitkár arra a kérdésre, hogy még milyen gondokat térképeztek fel a tanévkezdés előtti számvetés során. Hangsúlyozta, a létszámcsökkenés miatt átrendeződik az oktatási hálózat, kénytelenek iskolákat, osztályokat összevonni, ami gyakran konfliktust eredményez. Ezeket úgy kell megoldani, hogy a gyerek és a család érdekei érvényesüljenek – mondta a szakpolitikus. Próbálják megőrizni a magyar osztályokat, ebben pedig segít, hogy a parlament elfogadta az RMDSZ javaslatát, miszerint nem szüntethetnek meg és nem vonhat-

nak össze kisebbségi osztályokat az érintett kisebbségi közösség érdekvédelmének jóváhagyása nélkül. A szakpolitikus hozzátette, szakemberekre, képzésre van szükség, hiszen az anyanyelvi oktatás és a duális képzés is megerősítésre szorul. Ugyanakkor az Országos Értékelési és Vizsgaközpontban, valamint az oktatási minisztérium kisebbségi igazgatóságán is magyar szakemberekre lenne szükség.

Kovács Irén Erzsébet a gondok között említette a túlterhelt tanterveket, a magas óraszámot is. Az országos vizsgákon a magyar diákok eredményei elmaradnak az országos átlagtól, de abban bíznak, hogy a specifikus román nyelv és irodalom tanterv bevezetésével a 2020–2021-es tanév nyolcadikosainál már látványos lesz a javulás.

Vannak megvalósítások is

Az államtitkár az eredmények között említette, hogy többségében jól felszerelt iskolákban kiváló pedagógusok tanítanak, a munkájukat elkötelezett szülők támogatják. Azt is dicséretesnek tartja, hogy sok küzdelem után sikeresen zárta az első tanévet a II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Líceum. Az elmúlt év másik megvalósítása, hogy Nagyváradon létrejött a Magyar Peda-

» „Meggyőződésünk, hogy pedagógusaink kreativitása kompenzálja az ideiglenes tankönyvhiányt, és diákjaink minőségi oktatását nem veszélyezteti az áldatlan tankönyvhelyzet” – adott hangot véleményének Kovács Irén Erzsébet.

Kovács Irén Erzsébet: törvény adta jogaink vannak, de éberek kell hogy legyünk

gógus-továbbképző Központ, ahol a magyar pedagógusok anyanyelvűn hallgathatják a minisztérium által akkreditált szakmai és módszertani továbbképzéseket.

Ugyanakkor folyamatban van a kerettantervek felülvizsgálása és átgondolása: a Magyar Szülők Szövetségével partnerségben kezdeményezték, hogy a művészeti és sportiskolások számára csökkenjen az óraszám, és szellősebbek legyenek a tantervek. Továbbá kidolgoztak egy kormányhatározat-tervezetet, amely alapján Csíkszeredében hét alkalmazottal megalakulhat a Neveléstudományi Intézet területi irodája.

Fontos a pedagógus fogalmának újraértelmezése

„Törvény adta jogaink vannak, de éberek kell hogy legyünk, hiszen egy tollvonással elveszithetjük azokat” – figyelmeztetett az államtitkár, megemlítve a 2018/9-es kormányrendeletet, amely megtiltotta a kisebbségi nyelven tanító pedagógusoknak, hogy románt tanítsanak. Kovács Irén Erzsébet hangsúlyozta, paradigmaváltásra van szükség az oktatásban. Hiszen az iskolai tevékenység már nem szűkülhet pusztán az ismeretátadásra, hanem az ismeretek és képességek rendszerbe szervezésének folyamatát kell biztosítani oly módon, hogy azok a mindennapi életben is használhatók legyenek. A szakpolitikus úgy véli, fontos a pedagógus fogalmának újraértelmezése: ne csak ismereteket adjon át, hanem inkább a tanulási tevékenységek „szervezője” legyen. „A tanár ismerje meg a tanulókat, teremtsen pozitív légkört, mutassa fel a tudás megszerzésében rejlő perspektívákat, és éljen a megerősítés eszközeivel” – sorolta a Kovács Irén, aki fontosnak tartja az élményközpontú, interaktív megközelítésmódot, hogy a diákok megtanuljanak önállóan gondolkodni és saját véleményt alkotni.

RMDSZ BTÓ: